

- [Om LitteraturNu](#)
- [Redaktion & Skribenter](#)
- [Kontakt](#)

Søg

- [Anmeldelser »](#)
- [Artikler »](#)
- [Podcasts »](#)
- [Facebook](#)
- [Twitter](#)
- [RSS Feed](#)

Verden er borgerskabets, men livet tilhører drømmerne – Nescio SMÅ TITANER

Af

[Magnus Friis](#)

– 26. oktober 2018 Arkiveret i: [Anmeldelser](#), [Fortællinger](#), [Højdepunkter](#), [Klassiker](#), [Skønlitteratur](#)

Hollandske Nescios stilfærdige verdenslitteratur er for første gang oversat til dansk. Hans hyldest til kunstersjælen og formålsløsheden er ligeså kærkommen i dag, som da han skrev den.

Citat

“Prøv en gang at stille dig med ryggen til havet og lyt. Kan du holde dig væk fra det?”

“Fra hvad?”

“Fra havet?” Jeg nikkede, ja, det kunne jeg sagtens.

“Jeg er kun lige akkurat i stand til det,” sagde Bavink. “Det er så mærkeligt med den vemodige lyd bag ved en. Det er som om havet vil mig noget. Gud findes også i det. Gud kalder. Det er virkelig ikke nogen fornøjelse, han er over det hele. Og over det hele kalder han “Bavink.”

Man bliver tosset af at høre sit eget navn, når det bliver råbt så tit. Og så er Bavink nødt til at male. Så skal Gud afbildes på et stykke lærred med noget maling. Så råber Bavink “Gud.” Og sådan bliver de ved med at kalde på hinanden.”

Nescio, latin for “jeg ved det ikke”, er hollandske Jan Frederik Grönlohs forfatterpseudonym. Han endte sine dage som direktør, og det var først sent i livet, at hans forfatterskab blev kendt. Pseudonymet opstod ud af en frygt for, at hans tekster ville true karrieren.

Nescio skriver sig ind i en litteraturtradition om unge forfatterspirer, intellektuelle, digtere, malere og drømmende sjæle der slås med livet, kærligheden og det evige, ulidelige pres for at tjene penge. Det har den der tone af ubeskyttet, vidtløftig oprigtighed, karakteristisk for den tid, som vi de sidste mange årtier har været alt for selvrefleksive til at turde slå an. Og som, må jeg indrømme, jeg har en stor forkærlighed for.

Nescio har strejf af Hamsuns romantiske og længselsfulde side, som i VICTORIA, men har intet af SULTS desperation. Han skriver klarere og mindre højstemt end Pessoa, men deler hans utroligt fine sansninger af by og natur og hans indre oprør mod det borgerlige arbejdsliv. Forlaget skriver, at han er blevet sammenlignet med Kafka, men i så fald er det Kafka filtreret gennem Storm Ps maleri TILBAGE TIL NATUREN og Shel Silversteins tegning THINKER OF TENDER THOUGHTS.

Teksterne i SMÅ TITANER har, på trods af at de ofte er seriøse, en vidunderlig lethed, der i passager bliver næsten legende. Gud figurerer eksempelvis jævnlige, hvadenten det er som begreb for det smukke, som malerens muse eller som en fysisk karakter af kød og blod, der betragter sit værk med nysgerrig forundring. At Gud sådan veksler mellem at være indlysende metafor, ekstern observatør og medspiller på scenen er vildt dejligt, ofte sjovt, og det opleves på intet tidspunkt som andet end helt naturligt.

Når Nescio lader Gud vandre ind i sin tekst, så forstår vi, at han skriver om det, der ikke lod sig fastnagle i et klassisk, realistisk univers. Det som Nescio lykkedes så utroligt elegant med er, at hans univers ikke bliver den mindste smule mere magisk end vores eget.

Fakta

- Forfatter: Nescio
- Titel: SMÅ TITANER
- Originaltitel: DE UITVRETER, TITAANTJES, DICHTERTJE, m.fl.
- Oversat af: Miriam Boolsen
- Sider: 185
- Pris: 245
- Forlag: Jensen & Dalgaard

[Køb hos Plusbog.dk](#)

Billeder

SMÅ TITANER består af tre længere tekster, skrevet mellem 1909 og 1918, og så en håndfuld kortere, hvoraf nogle er fra samme periode og to fra 1942 og 43. Bogens 187 sider indeholder næsten Nescios samlede værker. Alle teksterne har et anstrøg af melankoli, som bliver forstærket af inklusionen af de to sene tekster og af en række superkorte kommentarer, som Nescio føjede til sine gamle tekster.

Gennem teksterne løber en besyngning af ungdommens, outsiderens, kunstnerens frihed og ambition, men altid vel vidende, at lykken står den arbejdsomme bi. Gud elsker digteren, leger med maleren, ser med velvilje på ungdommens små titaner, der drømmer om at ændre verden, men i sidste ende er det de flittige herrer, han lader det gå godt.

I teksterne sitrer en dyb længsel, en stræben, som når den lille digter har fået sig et kontorjob og en fin kone, men stadig længes mod noget andet: 'Hvad har en lille digter ud af det, han har? Som han bare har, dag ud og dag ind. Alle de dage. Og at være gift for altid er meget længe'. Eller maleren der drives til vanvid af de glødende solnedgange over havet, som han aldrig kan male rigtigt. Længslen afløses eller forløses i teksterne af korte blink og perioder af fylde, som Nescio skriver med en malers sans for lys, og en digters evne til at se universet i detaljen. Som en af personerne tænker, i et øjeblik klarhed:

– Jeg sidder her uden formål, Guds formål er formålsløshed. Men det er ikke muligt for noget menneske at have denne indsigt hele tiden.

Det går ikke altid hans drømmere godt, og de gør ikke altid det rette. Alligevel holder vi med dem. Som titelkarakteren i bogens første tekst *Snylteren*, der nasser sig til alt, hvad han ejer og indtager. Han er svær at være ven med, men alligevel ender man med at holde af ham, for hans evne til at begejstres over regnvejret, hans evne til, som den eneste, at tale med maleren om hans malerier, for hans nærvær og frihed.

SMÅ TITANER er oversat overbevisende af Miriam Boolsen på forlaget Jensen & Dalgaard, der skal have ros for deres skarpe øje for i Danmark hidtil oversete internationale forfattere. Jeg tror at tidspunktet er valgt, for Nescios forsvar for det formålsløse fortjener absolut gentagelse for tiden.

I en af sine litteraturforelæsninger erklærer Nabokov evnen til at forundres over ubetydeligheder for den højeste form for bevidsthed. Som eksempel giver han en skorstensfejer, der midt i sit arbejde snubler ud over taget fra et højhus. På vejen ned mod fortovet dybt under ham, ser han et skilt, hvor et af ordene er stavet forkert og undres over, at ingen har rettet det. SMÅ TITANER er fyldt af den faldendes forundring. Nescio kender alt til fortovet, og det er netop fordi, at hans optimisme taler mod bedre vidende, at den bliver så overbevisende.

Synes godt om 7 personer synes godt om dette. [Opret en profil](#) for at se, hvad dine venner synes godt om.

Nyeste anmeldelser i kategorierne [Fortællinger](#), [Klassiker](#).

- [Underholdende, overfladisk magi – Pasi Ilmari Jääskeläinen DEN SKINBARLIGE SANDHED OM LUMIKKOS LITTERÆRE SELSKAB](#) · 18-06-2018
- [Ligner jeg ikke lidt en rullepølse? – Lone Hørslev EN ORDENTLIG MUNDFULD](#) · 30-08-2017
- [Det rabler – César Aira VARAMO og LITTERATURKONFERENCEN](#) · 26-11-2016
- [Frygt og lede i Eventyrland – Leonora Carrington DEN OVALE DAME OG ANDRE FORTÆLLINGER](#) · 28-06-2016
- [Punktumløs og uden mage – Jon Fosse OLAVS DRØMME](#) · 11-11-2015

Læs også

- [Underholdende, overfladisk magi – Pasi Ilmari Jääskeläinen DEN SKINBARLIGE SANDHED OM LUMIKKOS LITTERÆRE SELSKAB](#) · 18-06-2018
- [Taktile himmellegemer – Bruno Schulz KOMETEN](#) · 04-03-2015
- [Det forkerte på den rigtige måde – David Mitchell JACOB DE ZOETS TUSIND EFTERÅR](#) · 29-09-2014
- [Et styks liv, levet – Ernest Hemingway SAMLEDE NOVELLER](#) · 17-10-2013
- [Historiens tvivlsomme bohemerodder – Jan Guillou DANDY](#) · 12-03-2013

Tags: [20. århundrede](#), [holland](#), [Nescio](#), [oversættelse](#)

- [Facebook](#)
- [Twitter](#)
- [RSS Feed](#)

Copyright 2015 · LitteraturNu · All Rights Reserved

u

Om Magnus Friis

Magnus Friis er født 2. januar 1990, og er derfor, med undtagelse af 1. januar, altid præcis ti år ældre end vores nuværende årtusinde. Han er uddannet cand.mag og har tidligere været frivillig i bogbutikken ark books på Møllegade.

Ingen kommentarer

Vær den første til at kommentere på denne artikel!

Skriv et svar

Din e-mailadresse vil ikke blive publiceret. Krævede felter er markeret *

Navn *

E-mail *

Websted

Ja, I må gerne sende mig nyhedsbrevet